

Наталія Московчук – кандидат педагогічних наук, в. о. завідувача кафедри лінгводидактики та іноземних мов Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку, м. Одеса, Україна.

Коло наукових інтересів: українськомовна професійно-комунікативна підготовка майбутніх фахівців технічних та соціально-гуманітарних спеціальностей.

 moskovchuknata85@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-2232-9072>

УДК 37.016:81-028.31:316.772

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2026-1-122-130>

Подано до редакції: 02.02.2026

Прийнято після рецензування: 23.02.2026

Затверджено до друку: 27.04.2026

Опубліковано: 28.04.2026

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ГЕНЕРАЦІЇ КОРИСТУВАЦЬКОГО МЕДІАКОНТЕНТУ: ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. У статті досліджено актуальну проблему використання штучного інтелекту (ШІ) у створенні користувацького медіаконтенту як інноваційного методу формування українськомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей. Проаналізовано можливості сучасних ШІ-інструментів, зокрема генераторів тексту, синтезаторів голосу та генераторів відео, у контексті вивчення дисципліни «Ділова українська мова». Наголошено, що ШІ сприяє персоналізації освітнього процесу, автоматизації створення навчальних матеріалів і підвищенню ефективності засвоєння знань студентами. На основі практичних прикладів продемонстровано, як ШІ допомагає інтегрувати комунікативні, технічні та творчі навички студентів шляхом створення текстових сценаріїв, аудіо- та відеоматеріалів. Теоретична цінність роботи полягає в поглибленні розуміння ролі ШІ в професійно-мовленнєвій підготовці, а практична – у розробленні рекомендацій для викладачів щодо інтеграції ШІ-інструментів в освітній процес. Результати мають прикладне значення для викладачів вищої освіти, розробників освітніх програм та студентів, які прагнуть створювати інноваційні навчальні матеріали. Перспективи подальших досліджень пов'язані з емпіричною оцінкою ефективності ШІ у формуванні професійних компетентностей.

Ключові слова: користувацький медіаконтент; штучний інтелект; українськомовна професійно-комунікативна компетентність.

Постановка проблеми. Сучасний світ характеризується стрімким розвитком технологій, серед яких штучний інтелект (ШІ) посідає провідне місце. В освіті ШІ створює нові можливості: дає змогу персоналізувати освітній процес, автоматизувати рутинні завдання та підвищувати ефективність засвоєння знань. Зокрема, у галузі мовленнєвої підготовки ШІ демонструє значний потенціал, що полягає у використанні інноваційних інструментів для створення навчальних матеріалів, серед іншого – й користувацького медіаконтенту. У контексті вивчення ділової української мови здобувачами вищої освіти ШІ відкриває нові можливості для створення інтерактивного користувацького медіаконтенту, що сприяє розвитку мовленнєвих і професійних компетенцій студентів. Дослідження використання

ШІ у створенні навчальних матеріалів є актуальним, оскільки дає можливість поєднувати технологічні інновації з традиційними методами навчання, підвищуючи мотивацію та залученість студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Аналіз сучасних досліджень показує, що використання ШІ для навчання мов, зокрема української, є перспективним напрямом, який, однак, перебуває на ранній стадії розвитку. Більшість досліджень зосереджені на загальних аспектах (А. Шевченко, Р. Бердо, Н. Бостром, Л. Хижняк, В. Глушков, М. Амосов, О. Баранов, О. Івахненко, Л. Калужнін, О. Кухтенко, В. Скурихін та ін.). Питанню впровадження ШІ в освітній процес присвячено дослідження В. Бикова, Р. Гуревича, В. Бахрушина, І. Доценко, Н. Морзе, С. Сисоевої, В. Осадчого, Є. Полат та ін. Напрями використання ШІ в сучасних умовах вивчають А. Дубчак та Я. Литвиненко; проблему переваг та ризиків застосування технологій ШІ відображено в роботах Ю. Перучок; штучний інтелект розглянуто як мультимодальну лінгводидактичну систему в дослідженні А. Банарцева та Л. Малигіна.

Професор А. Шевченко, який досліджує створення інтелектуальних систем, зазначає: «Імплементація в навчальний процес інтелектуальних платформ трансдисциплінарної освіти, як організації інтегрованого використання в освіті описів образів картини світу на принципах забезпечення операціональності досліджень учнями та студентами навколишнього світу через функціональну взаємодію тематично різноманітних систем знань. Це забезпечить формування умов щодо змістовного наповнення освіти, як процесу прогресивних змін властивостей і якостей особистості, необхідною умовою якого є особливим чином організована її навчально-дослідницька діяльність». Його думка відображає потенціал ШІ у створенні індивідуальних навчальних траєкторій, що особливо важливо для української мови (Шевченко, 2023).

Міністерством освіти і науки України було створено методичну основу для впровадження та раціонального використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти – Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти. Ці рекомендації покликані стати практичним інструментом для закладів вищої освіти в розробленні політик використання систем ШІ, а також у впровадженні й використанні систем ШІ, які забезпечать підвищення якості освіти, стимулюватимуть інноваційність у дослідженнях та сприятимуть сталому розвитку закладів вищої освіти. Особливу увагу в Рекомендаціях зосереджено на застосуванні ШІ в освітньому процесі, зокрема йдеться про відповідність навчальним цілям, педагогічним практикам, персоналізацію навчання, сприяння цифровій та ШІ-грамотності, заохочення до залученості та співпраці, розвиток навичок критичного мислення, забезпечення доступності й інклюзивності, збереження автономії викладача, відповідність етичним і конфіденційним нормам, постійне оцінювання та вдосконалення. Автори Рекомендацій ставлять мету сприяти подоланню освітніх викликів та відбору ефективних рішень для впровадження ШІ як на рівні закладу вищої освіти, так й індивідуально (Міністерство освіти і науки України & Міністерство цифрової трансформації України, 2025).

Грунтовне дослідження щодо використання штучного інтелекту в освіті проведено І. Візнюк, Н. Буглай, Л. Куцак, А. Поліщук, В. Киливник. Автори зазначають, що використання ШІ надає ознак адаптивності й персоналізованості освітньому процесу, система цифрового оцінювання студента ШІ допомагає викладачу швидко коригувати курс навчання, ШІ дає змогу оцінити рівень знань студентів та дібрати найбільш оптимальний формат навчання. Проте науковці наголошують на тому, що ШІ не замінить викладача, оскільки викладач є носієм інформації, наставником: «Слід не забувати, що ШІ необхідно навчати і процес навчання, оцінки якості цього навчання лежить на викладачеві». Результати цього дослідження є значимими у створенні психологічних програм із корекції щодо підвищення креативності особистості в процесі виконання професійних обов'язків, формуванні цифрової грамотності та творчого мислення, здатності акумулювати оригінальні ідеї та втілювати їх у життя, що буде потужним помічником у здобутті молодими українцями якісної сучасної освіти (Візнюк та ін., 2021, с. 14–22).

Л. Вікторова, досліджуючи проблему впровадження сучасних технологій навчання та застосування штучного інтелекту в процесі іншомовної підготовки здобувачів закладів вищої освіти, провела аналіз сучасного стану впровадження технологій ШІ в освітній процес. Авторка наголосила на актуальності застосування технологій штучного інтелекту та чат-ботів під час вивчення іноземної мови в закладах вищої освіти. Науковець доводить, що застосування штучного інтелекту робить зручним і простішим онлайн-вивчення іноземної мови, а також завдяки розвитку ШІ технологія індивідуалізованого навчання іноземної мови формується відповідно до вимог інформатизації освіти, забезпечує моделювання індивідуальних траєкторій опанування знань, ураховує індивідуальні особливості слухача в динамічній моделі його характеристик. Результати наукової роботи Л. Вікторової є цінними для нашого дослідження, оскільки нею виявлено ключові труднощі, які виникають у процесі освітньої діяльності, та акцентовано увагу на кваліфікації викладача в застосуванні ним сучасних технологій навчання, зокрема і технології ШІ (Вікторова, 2021, с. 180-186).

Докладно можливості конкретних програм, створених на основі ШІ, та практичне застосування їх у викладанні розглядають професори Віргінського університету М. Лінч та Б. Марр. Б. Марр зазначає, що ШІ не є загрозою для системи освіти, бо передбачає створення в майбутньому гібридної моделі навчання, спрямованої на те, щоб отримати найкраще від освітньої системи з підтримкою штучного інтелекту та викладачів. Б. Марр визначає ключові переваги застосування ШІ в процесі здобуття освіти, які полягають у забезпеченні:

- диференційованого та індивідуалізованого навчання;
- автоматизації адміністративних завдань;
- репетиторства та підтримки студентів поза аудиторією;
- універсального доступу для всіх студентів (Mar, 2018).

М. Лінч теж розглядає досить широкий спектр сфер застосування ШІ в системі освіти. Зокрема, професор бачить значні переваги ШІ в забезпеченні адаптивного навчання, а саме використання його для навчання студентів основних і просунутих навичок шляхом оцінювання їхнього поточного рівня навичок та створення керованого досвіду навчання, який допомагає стати досвідченими. Крім того М. Лінч наголошує на тому, що штучний інтелект може допомогти зробити освіту максимально інклюзивною для студентів з особливими потребами, надавши їм додаткові можливості навчання, наприклад, через читання фрагментів тексту особам із вадами зору тощо (Lynch, 2019).

На труднощах у впровадженні ШІ у створенні професійного контенту зосереджено праці М. О'Браєн (O'Brien, 2023). Авторка наголошує, що сучасні ШІ часто «вигадують» факти (falsehoods) замість перевірки, що створює проблему навіть у критичних сферах. Практична значущість статті в тому, що вона ілюструє масштаб феномену та закликає до обережності в процесі застосування ШІ й необхідності людської верифікації фактичного змісту. Експерти зазначають, що жодна сучасна модель ШІ не позбавлена таких похибок. Так, Дж. Лі, Ю. Юань Ю. та З. Чжан (Li, Yuan & Zhang, 2024) пропонують архітектуру RAG (retrieval-augmented generation) для підвищення фактичної точності LLM у запитих предметної області. Автори описують систему, яка спочатку добирає релевантні дані з приватної бази знань і лише потім формує відповідь; за результатами експериментів така система генерує помітно точніші відповіді на специфічні запитання. Утім, експерти також показують, що просте «донавчання» моделей, які ґрунтуються на малих обсягах даних, має обмеження. Натомість комбінування моделей із зовнішнім пошуком знань (RAG) істотно покращує надійність відповідей і згенерованих текстах.

Аналіз думок провідних науковців свідчить, що ШІ має значний потенціал для трансформації професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх фахівців завдяки персоналізації та інтерактивності. Ефективне використання ШІ у створенні користувацького медіаконтенту для навчання ділової української мови передбачає подолання низки викликів, зокрема нестачі даних і задоволення потреби в адаптації наявних технологій, вирішення технічних, педагогічних та етичних питань. Використання ШІ в навчанні ділової української мови вимагає

ретельного підходу до вибору інструментів, щоб забезпечити їхню відповідність навчальним цілям, оскільки не всі ШІ-моделі можуть коректно враховувати лінгвістичні та стилістичні особливості української мови. Крім того, інтеграція ШІ в освітній процес вимагає не лише технологічних знань, а й глибокого розуміння педагогічних методик. Постає необхідність гармонійного поєднання технологій і традиційних підходів для досягнення максимального ефекту в освіті. Застосування ШІ також пов'язане з технічними й етичними викликами.

Мета дослідження полягає у визначенні потенціалу та особливостей використання інструментів штучного інтелекту (генераторів тексту, синтезаторів голосу, генераторів відео) в процесі створення користувацького медіаконтенту майбутніми фахівцями технічних спеціальностей як методу формування їхньої українськомовної професійно-комунікативної компетентності.

Завдання дослідження:

- 1) проаналізувати сучасні ШІ-інструменти для створення користувацького медіаконтенту та їхні можливості в контексті вивчення ділової української мови;
- 2) дослідити, як генератори тексту сприяють написанню сценаріїв для навчальних відео та впливають на комунікативні навички студентів;
- 3) визначити роль ШІ-синтезаторів голосу у створенні аудіоматеріалів українською мовою;
- 4) оцінити внесок генераторів відео у візуалізацію змістових тем курсу «Ділова українська мова»;
- 5) визначити компетентності (фахові, технічні творчі, комунікативні), яких студенти набувають у процесі створення користувацького медіаконтенту за допомогою ШІ;
- 6) розробити рекомендації для інтеграції ШІ-інструментів в освітній процес із вивчення ділової української мови.

Методи дослідження. Фактичною основою дослідження є аналіз сучасних ШІ-інструментів, які застосовуються у створенні медіаконтенту, зокрема: генераторів тексту (Grok, ChatGPT, адаптовані моделі на основі mT5); синтезаторів голосу (ElevenLabs, Murf AI, Respeecher); генераторів відео (Synthesia, Runway).

У процесі дослідження використано такі методи: *теоретичний аналіз* (вивчення наукової літератури з питань використання ШІ в освіті), *порівняльний метод* (порівняння можливостей різних ШІ-інструментів для створення текстів, аудіо- та відеоматеріалів), *кейс-стаді* (аналіз практичних прикладів створення студентами медіаконтенту (сценаріїв, подкастів, відео) за допомогою ШІ), *аналітичний метод* (оцінка впливу ШІ на формування українськомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей та нові компетенції), *синтез* (узагальнення результатів для формування рекомендацій щодо інтеграції ШІ у професійно-мовленнєву підготовку).

Фактичний матеріал містить приклади студентських робіт (сценарії, аудіозаписи, відеоролики), створених за допомогою ШІ, а також дані з досліджень, опублікованих у фахових виданнях.

Результати та обговорення. ШІ в освіті застосовують для розв'язання різноманітних завдань — від адаптації навчальних програм до автоматичної оцінки знань. Дослідження показують, що ШІ здатен аналізувати дані щодо прогресу студентів і пропонувати персоналізовані навчальні траєкторії. Зокрема, у процесі професійно-мовленнєвої підготовки ШІ може допомагати у формуванні професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців. Звісно, системи на основі ШІ здатні генерувати завдання різних видів і рівнів складності, які можуть бути впроваджені на заняттях викладачем. Автоматизація створення навчального контенту — це один із ключових напрямів впровадження ШІ в освітній процес. Навчання мов є однією зі сфер, де ШІ демонструє найбільшу ефективність. Існує багато досліджень, які аналізують використання ШІ для вивчення іноземних мов. Наприклад, чат-боти на основі ШІ широко застосовуються для розмовної практики. Такі інструменти дають

зможу студентам взаємодіяти з віртуальним співрозмовником, який реагує на їхні відповіді та коригує помилки. Інший важливий аспект – використання ШІ для автоматичного аналізу текстів і перевірки граматики. Системи на основі ШІ можуть виявляти помилки в письмових роботах студентів і надавати миттєвий зворотний зв'язок. Крім того, ШІ застосовується для генерації навчальних текстів, які можуть бути сфокусовані на певних граматичних чи лексичних аспектах. Проте більшість досліджень у цій галузі зосереджено на іноземних мовах, що створює труднощі у використанні ШІ для навчання української мови. Адаптація цих технологій до української мови вимагає врахування її унікальних особливостей, які впливають на використання ШІ в навчанні. Одним із головних викликів є недостатня кількість даних для тренування ШІ-моделей. Більшість сучасних систем ШІ, таких як генератори тексту чи синтезатори голосу, потребують великих обсягів даних для ефективної роботи.

Важливо також враховувати, що відповіді, згенеровані ШІ, не завжди достовірні. Використання великих мовних моделей супроводжується ризиком появи «галюцинацій» або «системних помилок» – вигаданих фактів і подробиць. Наприклад, відомо, що ChatGPT іноді видає вимисел за правду: він може наводити вигадані цитати чи статистику, апелюючи до фальшивих джерел. Такі похибки виникають, оскільки генеративні моделі навчаються повторювати мовні патерни з інтернет-даних, але не мають вбудованого механізму перевірки фактичності. Крім того, знання більшості моделей обмежені датою збору даних (наприклад, ChatGPT-3.5 «знає» події до кінця 2021 р.), що призводить до застарілих відповідей або спроб «домалювати» невідомі факти.

Наявність таких обмежень вимагає від здобувачів змінити підхід: ставитися до результатів ШІ як до попередньої «чернетки», а не остаточного тексту. Тому до створеного ШІ медіаконтенту варто застосовувати адаптивні стратегії перевірки. Зокрема, рекомендуємо самостійно перевіряти всі факти, згенеровані ШІ, за допомогою авторитетних джерел (професійних баз даних, рецензованих статей, офіційних публікацій, підручників, словників). Крім того, корисно зчитувати відповіді одночасно від кількох сервісів (наприклад, порівнювати ChatGPT і Bard), щоб ідентифікувати невідповідності. Запити до ШІ, слід формулювати чітко й конкретно, просити пояснити перебіг міркувань (chain-of-thought prompting). Якщо є доступ, варто обирати моделі з оновленою базою знань і нижчим рівнем «галюцинацій», а також налаштовувати темп генерації матеріалу на низькі значення для підвищення точності відповідей. Нарешті, за можливості варто залучати експертів (викладачів) до фінальної редакції: самостійний перегляд згенерованого тексту часто дає змогу виявити помилки, які автоматичні системи пропустили. Виконання цих рекомендацій допоможе зменшити вплив некоректних даних і зробити застосування ШІ у створенні користувацького медіаконтенту здобувачами більш коректним та ефективним. Незважаючи на це, ШІ має значний потенціал у створенні користувацького медіаконтенту як методу, впровадженого для вивчення дисципліни «Ділова українська мова» майбутніми фахівцями технічних спеціальностей.

У контексті вивчення дисципліни «Ділова українська мова» ШІ відкриває можливості для створення студентами користувацького медіаконтенту – текстів, аудіо- та відеоматеріалів як творчого методу засвоєння змісту курсу. Цю частину статті присвячено аналізу практичного застосування ШІ-інструментів, зокрема генераторів тексту, синтезаторів голосу та генераторів відео, у створенні студентами користувацького медіаконтенту.

Практичне застосування ШІ у створенні медіаконтенту дає змогу студентам не лише вдосконалювати мовленнєві навички, а й набувати досвід роботи із сучасними технологіями, що важливо для їхньої майбутньої професійної діяльності. Таким чином, інтеграція ШІ в освіту сприяє формуванню гібридних компетенцій, що поєднують комунікативні, технічні та творчі навички. Далі розглянемо три ключові напрями використання ШІ: генератори тексту, синтезатори голосу та генератори відео.

Генератори тексту, такі як Grok, ChatGPT або українські аналоги (наприклад, адаптовані моделі на основі mT5), дають змогу створювати текстові матеріали, які можуть бути основою для сценаріїв навчальних відео. Студенти можуть вводити запити, наприклад: "Напиши сценарій для відеоуроку про вживання дісприкетників в українській мові", і отримувати

структурований текст із поясненнями, прикладами та діалогами. Такі інструменти здатні адаптувати текст до рівня знань студента чи цільової аудиторії, що робить їх ефективними для освітніх цілей.

Процес створення сценарію за допомогою ШІ охоплює кілька етапів:

- формулювання запити: студенти визначають тему, мету та формат відео;
- генерація тексту: ШІ створює чернетку сценарію, яку студенти і викладач редагують, додаючи культурний контекст чи персоналізовані приклади;
- редагування та адаптація: студенти перевіряють граматичну правильність, лексичну і стилістичну точність, відповідність змісту навчальним цілям та обсяг тексту.

Використання генераторів тексту позитивно впливає на мовленнєві навички студентів, оскільки вони аналізують і адаптують конструкції, які пропонує ШІ відповідно до норм сучасної української мови. Також студенти збагачують словниковий запас, редагуючи тексти ШІ та замінюючи загальні слова на синоніми чи професійну термінологію. Редагування сценаріїв розвиває навички структурування тексту, логічного викладу думок і дотримання стилістичних норм.

Створення сценаріїв за допомогою ШІ формує такі компетентності: технічні (студенти вчаться формулювати точні запити до ШІ, працювати з текстовими редакторами та інтегрувати текст у відеопрограми), творчі (студенти розвивають уяву, адаптуючи сценарії до потреб аудиторії, додаючи гумор чи культурні референції) та критичне мислення (аналіз і редагування тексту ШІ сприяє розвитку критичного мислення, оскільки студенти оцінюють якість згенерованого контенту, виявляють неточності та вдосконалюють його).

Розглянемо кейс. Студенти спеціальності «Кібербезпека» створюють навчальне відео за однією з тем курсу «Ділова українська мова»: «Мистецтво аргументації. Мовні засоби переконання». Використовуючи генератор тексту, вони отримують чернетку сценарію, яка містить аналіз досліджень із теми та практичні поради, які можуть впровадити в освітню і професійну діяльність. Студенти редагують текст, додаючи приклади з професійного контексту, і адаптують його для розмовного діалогового відео в Instagram. Структура відео така: загальні положення, поради та рекомендації, постановка дискусії з використанням зазначених методів аргументації. Цей процес не лише поглиблює теоретичні знання, а й розвиває навички командної роботи та адаптації контенту.

Синтезатори голосу, такі як ElevenLabs, Murf AI, Audacity або українські розробки (наприклад, Respeecher), дають змогу створювати аудіозаписи з природною інтонацією українською мовою. Студенти можуть використовувати ці інструменти для створення подкастів, аудіоуроків або різнотипних вправ. Наприклад, синтезатор голосу може озвучити відеоурок специфічним голосом, популярним у соціальних мережах та легким для сприйняття молоддю.

Процес створення аудіоматеріалу містить такі етапи:

- Підготовка тексту: студенти пишуть або адаптують текст.
- Вибір голосу: ШІ пропонує різні голоси (чоловічі, жіночі, з різними тембрами), які студенти обирають залежно від мети та жанру користувачького медіаконтенту.
- Налаштування інтонації: деякі інструменти допомагають регулювати темп, наголоси чи емоційність голосу.
- Постобробка: студенти редагують аудіо, додаючи музику чи звукові ефекти для підвищення залученості.

Синтезатори голосу сприяють розвитку мовленнєвих навичок. Це відбувається завдяки аналізу відповідності вимови голосу, згенерованого ШІ, орфоепічним нормам сучасної української мови. Слухаючи згенеровані аудіозаписи, студенти часто знаходять помилки в артикуляції звуків, зокрема відсутність спрощення у відповідних групах приголосних або уподібнення приголосних у потоці мовлення. Особливу увагу студенти приділяють правильному наголошуванню в текстах, запропонованих для озвучення синтезатору голосу. Це чудова альтернатива традиційним вправам, де студенти виправляють орфоепічні помилки в низці слів або фраз. Хоч акцент у подібній роботі приділено вимові, створення тексту активізує

знання всіх інших норм сучасної української мови і водночас увага студентів зосереджена на ключових теоретичних темах курсу. Подібні завдання зі створення користувацького аудіоконтенту формують одночасно технічні навички (студенти опановують аудіоредактори, вчать працювати з ШІ-платформами та інтегрувати аудіо в навчальні матеріали), творчі навички (створення аудіоконтенту стимулює уяву, адже студенти обирають стиль озвучення, додають звукові ефекти чи створюють сценарії для подкастів) та комунікативні навички (у процесі ретельної роботи над текстом студенти не тільки закріплюють граматику української мови, а й занурюються в змістовий матеріал курсу, який містить важливий матеріал для формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців).

Застосовувати синтезатор голосу в процесі створення користувацького медіаконтенту студенти можуть, наприклад, записавши подкаст "Українська мова в IT", де пояснюватимуть професійний сленг (наприклад, "дедлайн", "баг", "апдейт") українською мовою. Використовуючи синтезатор голосу, вони озвучують футажі (відеоролики для вставки в основний фільм), які доповнюють діалог студента і запрошеного фахівця IT-галузі. Текст футажів містить загальну інформацію про групи лексики української мови та приклади професійного сленгу. Також до подкасту включено відео з опитуванням викладачів і студентів університету, яким пропонують пояснити, що означає той чи той професіоналізм. Текст діалогу героїв подкасту містить приклади вживання подібної лексики та дискусію щодо необхідності вживання запозичених слів у фаховій діяльності. Студенти редагують аудіо, додаючи фонову музику, і публікують подкаст для однокурсників. Цей процес покращує розуміння професійного контексту української мови.

Генератори відео на основі ШІ, такі як Synthesia та Runway, дають змогу створювати навчальні відеоролики з анімованими персонажами, текстовими поясненнями та візуальними ефектами. Студенти можуть використовувати ці інструменти для візуалізації складних тем курсу, наприклад, правил правопису чи матеріалу, який стосується наукового тексту. Наприклад, ШІ може створити анімацію, що показує, як змінюються закінчення іменників у різних відмінках, або відео, що ілюструє помилки в оформленні тез до виступу на конференції.

Процес створення відео містить:

- розроблення сценарію: студенти готують текст із поясненнями та прикладами;
- налаштування візуальних елементів: обирають персонажів, фони, анімації чи текстові вставки;
- озвучення: інтегрують синтезатори голосу або власні записи;
- фіналізація: редагують відео, додаючи субтитри чи інтерактивні елементи (наприклад, тести).

У процесі виконання подібного завдання студенти максимально занурені в матеріал, що сприяє максимально ефективному його засвоєнню. Підготовка відео вимагає ретельного опрацювання та редагування тексту. Навіть якщо темою відео є невербальна комунікація, у процесі підготовки матеріалу для відео студенти закріплюють норми правопису української мови, готуючи текст для візуального ряду. Якщо студенти озвучують відео самостійно, вони тренують артикуляцію, інтонацію та правильну вимову звуків.

Також створення відеоконтенту розвиває технічні навички (студенти опановують відеомонтаж, роботу з ШІ-платформами та інтеграцію мультимедіа), творчі навички (студенти експериментують із візуальними ефектами, дизайном і сторітелінгом, що стимулює креативність), презентаційні навички (створення відео для аудиторії вчить студентів чітко доносити інформацію та адаптувати її до потреб глядачів).

Практичний приклад. Студенти створюють навчальне відео про вживання числівників в українській мові (відмінювання числівників та узгодження з іменниками). Використовуючи Synthesia, вони розробляють анімацію, де персонаж пояснює правила (наприклад, «один стіл, два столи, п'ять столів») і показує приклади у вигляді візуальних сцен (наприклад, магазин із різною кількістю товарів). Відео містить субтитри українською мовою та інтерактивний тест наприкінці. Цей процес допомагає студентам засвоїти граматику числівників, розвинути навички письма та відеомонтажу.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Отже, використання ШІ у створенні медіаконтенту студентами формує гібридні компетентності, які поєднують комунікативні, технічні та творчі навички. Крім того, робота з ШІ вимагає розуміння академічної доброчесності, уникнення плагіату та відповідального використання технологій, що формує етичну компетенцію студентів. Це перспективний напрям для вдосконалення методологічної бази професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх фахівців. Для ефективного використання ШІ у створенні медіаконтенту для навчання ділової української мови необхідно вибрати спеціалізовані ШІ-інструменти й інтегрувати навчання роботи з ШІ в навчальні програми, зокрема тренінги з етичного використання. Також необхідно поєднувати ШІ з традиційними методами, щоб уникнути надмірної залежності від технологій.

Практичне застосування ШІ-інструментів у створенні користувацького медіаконтенту майбутніми фахівцями технічних спеціальностей має істотний потенціал у формуванні їхньої професійно-комунікативної компетентності, що спонукає проводити емпіричні дослідження ефективності ШІ в цій галузі. Водночас для подолання викликів, таких як нестача даних та етичні питання, необхідні подальші дослідження та адаптація технологій. Інтеграція ШІ в освіту відкриває нові можливості для підготовки студентів до професійної діяльності в цифровому світі.

Використані джерела

- Візнюк, І., Буглай, Н., Куцак, Л., Поліщук, А., & Киливник, В. (2021). Використання штучного інтелекту в освіті. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, (59), 14-22. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-59-14-22>
- Вікторова, Л. (2021). Перспективи застосування сучасних технологій та штучного інтелекту у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2(35), 180–186. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/32-2.33>
- Міністерство освіти і науки України & Міністерство цифрової трансформації України. (2025). *Штучний інтелект у закладах вищої освіти : рекомендації для викладачів, студентів*. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf>
- Шевченко, А. (Ред.). (2023). *Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні*. Інститут проблем штучного інтелекту МОН України. https://doi.org/10.15407/development_strategy_2023
- Li, J., Yuan, Y., & Zhang, Z. (2024). Enhancing LLM factual accuracy with RAG to counter hallucinations: A case study on domain-specific queries in private knowledge-bases. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2403.10446>
- Lynch, M. (2019). 26 ways that artificial intelligence (AI) is transforming education for the better. *The Advocate*. <https://www.theadvocate.org/26-ways-that-artificial-intelligence-ai-is-transforming-education-for-the-better/>
- Marr, B. (2018). How is AI used in education—real world examples of today and a peek into the future. *Forbes*. <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2018/07/25/how-is-ai-used-in-education-real-world-examples-of-today-and-a-peek-into-the-future>
- O'Brien, M. (2023). Chatbots sometimes make things up. Is AI's hallucination problem fixable? *AP News*. <https://apnews.com/article/artificial-intelligence-hallucination-chatbots-chatgpt-falsehoods-ac4672c5b06e6f91050aa46ee731bcf4>

References

- Li, J., Yuan, Y., & Zhang, Z. (2024). Enhancing LLM factual accuracy with RAG to counter hallucinations: A case study on domain-specific queries in private knowledge-bases. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2403.10446> (in English).
- Lynch, M. (2019). 26 ways that artificial intelligence (AI) is transforming education for the better. *The Advocate*. <https://www.theadvocate.org/26-ways-that-artificial-intelligence-ai-is-transforming-education-for-the-better/> (in English).

- Marr, B. (2018). How is AI used in education — Real world examples of today and a peek into the future. *Forbes*. <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2018/07/25/how-is-ai-used-in-education-real-world-examples-of-today-and-a-peek-into-the-future> (in English).
- Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy & Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy. (2025, kviten). *Shtuchnyi intelekt u zakladakh vyshchoi osvity: rekomendatsii dlia vykladachiv, studentiv* [Artificial intelligence in higher education institutions: recommendations for teachers, students]. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf> (in Ukrainian).
- O'Brien, M. (2023). Chatbots sometimes make things up. Is AI's hallucination problem fixable? *AP News*. <https://apnews.com/article/artificial-intelligence-hallucination-chatbots-chatgpt-falsehoods-ac4672c5b06e6f91050aa46ee731bcf4> (in English).
- Shevchenko, A. (Ed.). (2023). *Stratehiia rozvytku shtuchnoho intelektu v Ukraini* [Strategy for the development of artificial intelligence in Ukraine]. Instytut problem shtuchnoho intelektu MON Ukrainy. https://doi.org/10.15407/development_strategy_2023 (in Ukrainian).
- Viktorova, L. (2021). Perspektyvy zastosuvannya suchasnykh tekhnolohii ta shtuchnoho intelektu u zakladakh vyshchoi osvity zi spetsyfnymy umovamy navchannia [Prospects for the application of modern technologies and artificial intelligence in higher education institutions with specific learning conditions]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 2 (35), 180–186. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/32-2.33> (in Ukrainian).
- Vizniuk, I., Buhlai, N., Kutsak, L., Polishchuk, A., & Kylyvnyk, V. (2021). Vykorystannia shtuchnoho intelektu v osviti [Use of artificial intelligence in education]. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, (59), 14-22. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-59-14-22> (in Ukrainian).

Natalia Moskovchuk – Candidate of Pedagogical Sciences, Acting Head of the Department of Linguodidactics and Foreign Languages, State University of Intellectual Technologies and Communications, Odesa, Ukraine.

Research interests: *Ukrainian-language professional communicative training of future specialists in technical and social sciences and humanities fields.*

AI IN THE GENERATION OF USER MEDIA CONTENT: AN EFFECTIVE TOOL FOR THE FORMATION OF UKRAINIAN-SPEAKING PROFESSIONAL AND COMMUNICATION COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS IN TECHNICAL SPECIALTIES

Abstract. The article explores the current problem of using artificial intelligence (AI) in creating user-created media content as an innovative method of forming Ukrainian-language professional and communicative competence of future specialists in technical specialties. The capabilities of modern AI tools, in particular text generators, voice synthesizers and video generators, are analyzed in the context of studying the discipline "Business Ukrainian Language". It is emphasized that AI contributes to the personalization of the educational process, automation of the creation of educational materials and increasing the efficiency of knowledge acquisition by students. Based on practical examples, it is demonstrated how AI helps to integrate students' communicative, technical and creative skills by creating text scripts, audio and video materials. The theoretical value of the work lies in deepening the understanding of the role of AI in professional and speech training, and the practical value lies in developing recommendations for teachers on the integration of AI tools into the educational process. The results have practical significance for higher education teachers, curriculum developers, and students who seek to create innovative educational materials. Prospects for further research are related to the empirical assessment of the effectiveness of AI in the formation of professional competencies.

Keywords: user-created media content; artificial intelligence; Ukrainian-language professional and communicative competence.